

EUROPSKI UHIDBENI NALOG

Roginek, Renata

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:049874>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-19**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova
Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
UPRAVNI STUDIJ
PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ UPRAVNI STUDIJ

Renata Roginek
EUROPSKI UHIDBENI NALOG
Završni rad

Šibenik, 2020.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU

UPRAVNI STUDIJ

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ UPRAVNI STUDIJ

Renata Roginek

EUROPSKI UHIDBENI NALOG

Završni rad

Kolegij: Upravni i pravni sustavi Europske unije

Mentor: dr.sc. Ljubo Runjić, v.pred

Studentica: Renata Roginek

Matični broj studenta:

Šibenik, 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PRAVOSUDNA SURADNJA U KAZNENIM PREDMETIMA UNUTAR EUROPSKE UNIJE.....	3
2.1. Eurojust	4
2.2. Suradnja između EUROPOL-a i Republike Hrvatske	6
3. UVJETI ZA IZDAVANJE EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA	8
3.1. Područje primjene Europskog uhidbenog naloga	9
4. NADLEŽNA TIJELA ZA PROVEDBU EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA	11
4.1. Nadležna tijela za provedbu Europskog uhidbenog naloga u Republici Hrvatskoj	12
5. IZVRŠENJE EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA	13
6. NEIZVRŠAVANJE EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA	16
6.1. Apsolutna smetnja.....	16
6.2. Relativna smetnja.....	17
7. POZITIVNA I NEGATIVNA STRANA EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA.....	19
8. SADRŽAJ I OBLIK EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA	20
9. EUROPSKI UHIDBENI NALOG U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	23
9.1. Postupak pred državnim odvjetnikom	23
9.2. Postupak pred sućem istrage	24
9.3. Postupak pred izvanraspravnim vijećem.....	25
10. ZAKLJUČAK	27
LITERATURA	28

Veleučilište u Šibeniku

Završni rad

Upravni odjel

Preddiplomski stručni studij Upravni studij

EUROPSKI UHIDBENI NALOG

RENATA ROGINEK

Ivane Brlić Mažuranić 1, Zadar, natazd@gmail.com

Europski uhidbeni nalog sudska je odluka koju izdaje država članica Europske unije s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode, a koji je donesen dana 13. lipnja 2002. godine kroz Okvirnu odluku o europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica. Okvirna odluka proklamira pravosudnu suradnju između država članica Europske unije čime su zamijenjeni dugotrajni postupci izručenja odnosno dosadašnji pravni režim ekstradicije reguliran konvencijama iz 1995. i 1996. godine. Posebna važnost za provedbu Okvirne odluke, kada se ne može utvrditi lokacija tražene osobe, jest i u zajedničkoj pravosudnoj policijskoj suradnji, te međunarodnoj policijskoj suradnji kroz Europol, Interpol, S.I.Re.N.E. te Schengenski sustav razmjene podataka (SIS). Okvirna odluka donesena je na temelju načela uzajamnog priznavanja te je kao takva prva konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo međusobnog priznavanja koju Europsko vijeće smatra temeljem pravosudne suradnje. Ona se temelji na visokoj razini povjerenja između država u smislu međusobnog priznanja sudskih odluka, na neposrednoj komunikaciji pravosudnih tijela, postupku priznanja i izvršenja instrumenata pravosudne suradnje, isključenja načela obostrane kažnjivosti i drugo. Na koncu, takvom odlukom tradicionalni odnosi su zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima kako prije tako i poslije donošenja pravomoćnih sudskih odluka u području slobode, sigurnosti i pravde.

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: Europski uhidbeni nalog, sudska odluka, suradnja, sigurnost

Mentor: dr.sc. Ljubo Runjić, v. pred

Rad je prihvaćen za obranu: 06. svibnja 2020. godine

Polytechnic of Šibenik

Final paper

Department of Administration

Professional Undergraduate Studies of Administration

EUROPEAN ARREST WARRANT

RENATA ROGINEK

Ivane Brlić Mažuranić 1, Zadar, natazd@gmail.com

The European arrest warrant is a judicial decision issued by a Member state of the European Union regarding the arrest and extradition of the person sought by another Member State in order to conduct criminal prosecution the enforcement of the penalty of law or detention measures. The decision was passed on June the 13th of 2002 as part of the Framework decision on the European arrest warrant and surrender procedures Member States. The Framework Decision proclaims judicial cooperation among the Member States of the European Union, which substitutes long-lasting procedures of extradition regulated by 1995 and 1996 Conventions. Special importance for the implementation of the Framework Decision, when the location of the sought person cannot be determined, lies in the common judicial police cooperation via Europol, Interpol, S.I.Re.N.E and the Schengen Information Exchange System (SIS). The Framework Decision has been made on the basis of mutual recognition and is, as such, the first concrete measure in the field of criminal law by which the principle of mutual recognition is applied and this is considered the basis of judicial cooperation by the European Council. This decision is based on a high level of confidence among states in the sense of mutual recognition of judicial decisions, on a direct communication of judicial authorities, the recognition process and the enforcement of judicial cooperation instruments, the exclusion of the dual criminality principle etc. Finally, this decision replaces traditional court relations with a free flow of court decisions in criminal matters; before as well as after making valid decisions in the field of freedom, safety and justice.

(28 pages/ 4 figures/ 0 tables/ 15 references/ original in Croatian language)

Final paper is stored in: Library of the Polytechnic of Šibenik

Keywords: European arrest warrant, judicial decision, cooperation, safety

Mentor: dr.sc. Ljubo Runjić, senior lecturer

The Final paper was accepted for defense: May 6, 2020

1. UVOD

Europski uhidbeni nalog - EAW¹ temelji se na Okvirnoj odluci o europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (u nastavku: Okvirna odluka) prihvaćene na skupu u Laekenu 2001. godine, a formalno usvojene dana 13. lipnja 2002. godine i to nakon terorističkog napada na Sjedinjene Američke Države 11. rujna 2001. godine. Okvirna odluka sadrži samo odredbe o Europskom uhidbenom nalogu, dok je ZoPSEU² brojniji sadržajem, te obuhvaća osim Europskog uhidbenog naloga i instrumente pravosudne suradnje, a to su:

- nalog za osiguranje imovine i dokaza;
- europski nalog za pribavljanje dokaza;
- priznanje i izvršenje naloga za oduzimanje imovine i predmeta;
- priznanje i izvršenje odluka o novčanoj kazni;
- priznanje i izvršenje presuda kojima je izrečena kazna zatvora ili mjera koja uključuje oduzimanje slobode;
- priznanje i izvršenje presuda i odluka kojima su izrečene probacijske mjere i alternativne sankcije).

Ovakva mjera je prva konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo međusobnog priznavanja između država članica Europske unije i načelo učinkovite suradnje, te je s ovom mjerom pojednostavljen sustav predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona odnosno smanjuje se mogućnost zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koja postoje kod izručenja. Stvara se brza i učinkovita pravosudna suradnja među zemljama članicama Europske unije čime se stvara područje slobode, sigurnosti i pravde unutar Europske unije, suzbijanjem i sprečavanjem kriminaliteta, te se podiže razina zaštite temeljnih ljudskih prava osoba na koja se nalog odnosi.

Europski uhidbeni nalog u sebi sadržava četiri obveze za državu izvršenja naloga i to:

- zahtjev za pomoć u potrazi;
- zahtjev za uhićenje;
- zahtjev za pritvaranje i predaju tražene osobe i

¹ EAW – engl. European arrest warrant (Europski uhidbeni nalog)

² ZoPSEU – Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije

- predaju tražene osobe.

Države članice u pravilu su dužne postupati po izdanom Europskom uhidbenom nalogu, no međutim one moraju ili mogu odbiti izvršenje europskog uhidbenog naloga u slučajevima propisanim u članku 3. i 4. Okvirne odluke.

Ulaskom u Europsku uniju, Republika Hrvatska implementirala³ je Okvirnu odluku te na taj način postala dio prostora slobode, sigurnosti i pravde, sudionik nadnacionalnog sustava vrijednosti zaštite temeljnih ljudskih prava i suzbijanja i sprječavanja kriminaliteta, a time i aktivni član u izdavanju i izvršenju europskih uhidbenih naloga.

³ Da bi Republika Hrvatska implementirala Okvirnu odluku izvršila je promjenu Ustavnih odredbi o izručenju svojih državljana i donijela Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, a koje odredbe je počela primjenjivati 01. srpnja 2013. godine kada je Republika Hrvatska postala punopravna članica Europske unije.

2. PRAVOSUDNA SURADNJA U KAZNENIM PREDMETIMA UNUTAR EUROPSKE UNIJE

Pravosudna suradnja u kaznenim predmetima unutar Europske unije temelji se na načelu uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka te uključuje usklađivanje zakona i drugih propisa država članica u područjima utvrđenim Lisabonskim ugovorom Europske unije iz 2007. godine⁴.

Sukladno redovnom zakonodavnom postupku Europski parlament i Vijeće donose mjere za:

- utvrđivanje pravila i postupaka kojima se osigurava priznanje svih oblika presuda i sudskih odluka u čitavoj Europskoj uniji;
- sprječavanje i rješavanje sukoba nadležnosti među državama članicama;
- potporu izobrazbi sudaca i sudskog osoblja;
- lakšu suradnju među pravosudnim ili drugim nadležnim tijelima država članica u odnosu na kaznene postupke i izvršenje odluka.

Europski parlament i Vijeće mogu utvrditi minimalna pravila potrebna za lakše uzajamno priznavanje presuda i sudskih odluka, te suradnju policije i pravosuđa u kaznenim predmetima s prekograničnim posljedicama. Međutim, u tim se pravilima uzimaju u obzir razlike pravnih tradicija i sustava država članica.

Isto tako Europski parlament i Vijeće mogu utvrditi minimalna pravila o definiranju kaznenih djela i sankcija u područjima osobito teških kaznenih djela s prekograničnim učincima koji proizlaze iz prirode ili učinka takvih kaznenih djela ili iz posebne potrebe njihova zajedničkog suzbijanja.

Područja takvog kriminala su:

- terorizam, trgovanje ljudima i seksualno iskorištavanje žena i djeca, nezakonita trgovina drogom, nezakonita trgovina oružjem, pranje novca, korupcija, krivotvorenje sredstava plaćanja, računalni kriminal i organizirani kriminal.

⁴ Lisabonski ugovor (Reformski ugovor) – međunarodni ugovor koji je potpisan u Lisabonu 13. prosinca 2007. godine s ciljem rješavanja pitanja daljnjeg institucionalnog funkcioniranja Europske unije.

2.1. Eurojust

EUROJUST⁵ je dinamična jedinica pravosudne suradnje koja je uspostavljena u okviru nekadašnjeg trećeg stupa sekundarnog prava Europske unije, a koji je obuhvaćao policijsku i pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima s ciljem jačanja borbe protiv težeg prekograničnog kriminaliteta. Osnivanje jedinice predloženo je i predstavljeno u listopadu 1999. godine na sastanku Europskog vijeća u Tampereu u cilju stvaranja tijela sastavljenog od nacionalnih tužitelja, sudaca ili policijskih službenika istovrsnih ovlasti, izdvojenih iz svake države članice, a sve radi olakšavanja koordinacije nacionalnih tijela kaznenog progona i pružanja podrške kriminalističkim istraživanjima u predmetima organiziranog kriminala, te je na koncu EUROJUST ustanovljen Odlukom Vijeća od 29. veljače 2002. godine.

Zadaća EUROJUST-a je podupiranje i jačanje usklađenosti i suradnje između nacionalnih tijela za istragu i kazneni progon za teška kaznena djela koja pogađaju dvije ili više država članica ili koja zahtijevaju zajednički kazneni progon, na temelju provedenih radnji i podataka koje su dostavila tijela država članica i Europol⁶.

Djelovanje EUROJUST-a pokriva kaznena djela iz djelokruga Europolu, a što uključuje gotovo sve oblike težeg kriminaliteta kao što su: trgovina drogom, trgovina ljudima, terorizam, ubojstva, dječja pornografija, kibernetički kriminalitet, prijevare, korupcija, pranje novca, kaznena djela koja utječu na financijske interese Unije, kaznena djela protiv okoliša, sudjelovanje u kriminalnoj grupi ili organizaciji, te druga kaznena djela počinjena u svezi s navedenim djelima.

Temeljno načelo djelovanja EUROJUST-a je brza reakcija na praktične probleme tijela kaznenog progona u državama članicama. EUROJUST djeluje kao međuvladino tijelo te svaki nacionalni član predstavlja vlastitu državu članicu, što bi značilo da ako postoji prekogranično obilježje, nacionalno tijelo kaznenog progona može se obratiti svom nacionalnom članu EUROJUST-a koji će neposredno i neopterećen administrativnim preprekama pribaviti sve podatke nužne za rješavanje konkretnog problema.

⁵ EUROJUST - Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu

⁶ Europol – Europski policijski ured je agencija Europske unije za provedbu zakona čija je zadaća pomagati tijelima za provedbu zakona u državama članicama Europske unije i tako doprinijeti sigurnosti Europe.

Također je za napomenuti da EUROJUST ima ovlasti upućivati formalne zahtjeve nadležnim tijelima država članica, putem jednog ili više nacionalnih članova ili djelujući kao Kolegij.

Svake godine EUROJUST otvara sve veći broj predmeta, a trenutačno ima gotovo više od 2.300 predmeta, nadalje održava gotovo 250 koordinacijskih sastanaka i vodi deset koordinacijskih centara.

Na koordinacijskim sastancima EUROJUST okuplja tužitelje, suce i službenike za izvršavanje zakonodavstva. Oni se mogu koristiti stručnim znanjem, prostorijama i prevoditeljskim uslugama Ureda.

U koordinaciji sa centrima održavaju se dani zajedničkog djelovanja na kojima sudionici mogu razmijeniti informacije o teškom organiziranom kriminalitetu koji se odvija u više država članica.

EUROJUST je sklopio sporazume o suradnji s mnogim zemljama i izvan Europske unije, s povezanim institucijama Europske unije, agencijama i partnerima te s međunarodnim organizacijama, među kojima su:

- Europska pravosudna mreža;
- Europski policijski ured (Europol);
- Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF);
- Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (Frontex);
- Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA);
- Europska policijska akademija (CEPOL);
- Europska mreža za pravosudnu izobrazbu (EJTN);
- Agencija za temeljna prava (FRA);
- Interpol;
- Ured Ujedinjenih naroda za droge i kriminal (UNODC);
- IberRed.

2.2. Suradnja između EUROPOL-a i Republike Hrvatske

Krajem 2004. godine započela je suradnja između Republike Hrvatske i EUROJUST-a. Na poziv EUROJUST-a imenovane su tri kontakt osobe Republike Hrvatske za suradnju s EUROJUST-om i to predstavnici: Ministarstva pravosuđa, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Županijskog suda u Zagrebu. Početkom 2006. godine upućen je formalni poziv ministrici pravosuđa Republike Hrvatske da posjeti EUROJUST, a sve radi otvaranja pregovora o sklapanju sporazuma o suradnji. Nadalje, 15. studenog 2005. godine EUROJUST je organizirao sastanak na kojem su sudjelovale osobe za kontakt iz Hrvatske, Albanije i Crne Gore, a tema sastanka bila je raspravljanje o mogućnostima zajedničke operativne suradnje. Na koncu, operativna suradnja ostvarena je kroz 2006. godinu.

Formalni pregovori o sklapanju Sporazuma između Republike Hrvatske i EUROJUST-a započeli su 08. svibnja 2007. godine, a koji pregovori su uspješno okončani odobravanjem teksta Sporazuma od strane Vijeća ministara pravosuđa i unutrašnjih poslova. Sporazum⁷ je službeno potpisan 09. studenog 2007. godine u Bruxellesu, a čime je potvrđeno i formalno povezivanje Republike Hrvatske s ovom institucijom.

Za napomenuti je da je Republika Hrvatska prije sklapanja Sporazuma morala ispuniti glavnu pretpostavku za sklapanje Sporazuma i to ratificirati Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka od 28. siječnja 1981. godine, koja ima ključnu ulogu u sustavu zaštite podataka EUROJUST-a, kao i njezin Dodatni protokol od 08. studenog 2001. godine.

Potvrđivanjem sporazuma između Republike Hrvatske i EUROJUST-a dovelo je do unapređenja suradnje u području pravosuđa i unutarnjih poslova s državama članicama Europske unije i drugim državama koje su sklopile slične sporazume s EUROJUST-om. Također se unapređuje integracija Republike Hrvatske u institucionalnu strukturu Europske unije, čime se olakšava preuzimanje odgovornosti koje donosi punopravno članstvo u Europskoj uniji, a time i u EUROJUST-u. Republika Hrvatska sustavno i kontinuirano provodi suzbijanje organiziranog kriminala kao i svih oblika teških kaznenih djela s prekograničnim obilježjem.

⁷ Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Republike Hrvatske i EUROJUST-a donesen je 19. rujna 2008. godine; dok je Sporazum stupio na snagu dana 05. lipnja 2009. godine.

Republika Hrvatska je ratificirala sve važnije međunarodne konvencije koje se odnose na borbu protiv organiziranog kriminala i ugradila ih u hrvatsko zakonodavstvo.

Republika Hrvatska ima uspješnu suradnju sa EUROJUST-om o čemu govori godišnje izvješće EUROJUST-a za 2010. godinu iz kojeg proizlazi da je državni odvjetnik za vezu iz Republike Hrvatske otvorio pred EUROJUST-om jedanaest predmeta, koji su se uglavnom ticali korupcije, kaznenih djela protiv imovine ili javnih dobara, pa tako uključujući i prijevaru, kaznenih djela protiv života, tijela i osobne slobode, te na koncu nezakonite trgovine drogom. Uspješna suradnja nastavljena je i u 2011. Godini kroz posredovanje EUROJUST-a u realizaciji izručenja i zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć u visokoprofilnim istragama iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, ali i u drugim važnijim postupcima, kao što su postupci zbog kaznenih djela ratnih zločina.

3. UVJETI ZA IZDAVANJE EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA

Pravosudno tijelo može izdati Europski uhidbeni nalog u dvije svrhe i to:

- a) U svrhu kaznenog progona;
- b) U svrhu izvršenja kazne odnosno izvršenja mjere koja uključuje oduzimanje slobode.

a) Izdavanje Europskog uhidbenog naloga u svrhu kaznenog progona pretpostavlja ispunjenje određenih uvjeta propisanih ZoPSEU i to:

- da je u tijeku kazneni progon protiv tražene osobe;
- da je protiv tražene osobe određen istražni zatvor i visina propisane kazne Kaznenim zakonom za djelo koje je predmet kaznenog progona.

b) Izdavanje Europskog uhidbenog naloga u svrhu izvršenja kazne ili u svrhu izvršenja mjere koja uključuje oduzimanje slobode pretpostavlja ispunjenje određenih uvjeta propisanih ZoPSEU-om i to:

- visina kazne zatvora izrečene pravomoćnom presudom traženoj osobi i
- visina primijenjene mjere koja uključuje oduzimanje slobode utvrđena pravomoćnom presudom.

Vođenje kaznenog progona uključuje predsudsku fazu kaznenog postupka. Međutim, svrha Europskog uhidbenog naloga nije transfer osoba radi ispitivanja u svojstvu osumnjičenika, već će se u tom slučaju razmotriti druge mjere poput Europskog istražnog naloga⁸.

Izvršenje EIN-a provodi se na isti način i pod istim uvjetima kao da je istražnu mjeru odredilo tijelo zemlje izvršenja. EIN se može izdati i za prikupljanje dokaza koji već postoje.

Okvirnom odlukom utvrđen je jedinstveni okvir za prikupljanje dokaza, pa bi tako istražne mjere uključivale npr. saslušanje svjedoka, telefonsko prisluškivanje, tajne istrage i informacije o bankovnom poslovanju. Tijelo koje izdaje EIN može ga primijeniti samo ako je istražna mjera potrebna, proporcionalna i dopuštena u sličnim nacionalnim predmetima.

⁸ EIN – europski istražni nalog – sudska odluka koju izdaje ili potvrđuje pravosudno tijelo u državi članici EU-a za poduzimanje istražnih mjera u drugoj državi članici EU-a, a u cilju izvođenja dokaza u kaznenim stvarima.

3.1. Područje primjene Europskog uhidbenog naloga

Da bi se Europski uhidbeni nalog mogao izdati mora se raditi o kaznenom djelu koje ulazi u njegovo područje primjene, što bi značilo da se Europski uhidbeni nalog može izdati:

- za djela koja su po pravu države izdavanja naloga kažnjiva zatvorskom kaznom ili sigurnosnom mjerom maksimalnog trajanja od najmanje 1 godine;
- ako je kazna već izrečena ili je sigurnosna mjera primijenjena u trajanju od najmanje 4 mjeseca.

Cilj takve odredbe je ograničiti primjenu Europskog uhidbenog naloga samo na ona kaznena djela koja zbog svoje ozbiljnosti, izražavanjem kroz visinu zapriječene ili izrečene kazne, to i zaslužuju. Dakle, ovdje se radi o primjeni načela ekonomičnosti. Okvirna odluka u svojim odredbama članka 2. stavka 2. navodi koja su to kaznena djela koja dovode do izvršenja Europskog uhidbenog naloga bez potvrde obostrane kažnjivosti djela, a to su:

- sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji;
- terorizam;
- trgovanje ljudima;
- seksualno iskorištavanje djece i dječja pornografija;
- nezakonito trgovanje drogama i psihotropnim supstancijama,
- nezakonito trgovanje oružjem, streljivom i eksplozivima;
- korupcija;
- pronevjera, uključujući onu koja ide na štetu financijskih interesa Europskih zajednica u smislu Konvencije od 26. srpnja 1995. godine o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica;
- pranje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom;
- krivotvorenje valute, uključujući euro;
- kompjutorski kriminalitet;
- kaznena djela protiv okoliša, uključujući nezakonito trgovanje ugroženim životinjskim i biljnim vrstama i raznolikostima;
- uspostavljanje nezakonitog ulaska i boravka;
- ubojstvo, teška tjelesna ozljeda;

- nezakonito trgovanje ljudskim tkivom i organima;
- otmica, nezakonito oduzimanje slobode i uzimanje talaca;
- rasizam i ksenofobija;
- organizirano ili oružano razbojništvo;
- nezakonito trgovanje kulturnim dobrima, uključujući starine i umjetnička djela;
- prijevara;
- reketarenja i iznude;
- krivotvorenje i nezakonito umnožavanje proizvoda (piratstvo);
- krivotvorenje sredstava plaćanja;
- nezakonito trgovanje hormonskim supstancijama i ostalim poticateljima rasta;
- nezakonito trgovanje nuklearnim i radioaktivnim materijalom;
- trgovanje ukradenim vozilima;
- silovanje;
- palež;
- kaznena djela koja spadaju u nadležnost Međunarodnog kaznenog suda;
- otmica zrakoplova i brodova;
- sabotaža.

Iako je Okvirnom odlukom određena lista kaznenih djela, ona nije konačna. U bilo kojem trenutku Vijeće može proširiti listu postupajući jednoglasno i nakon savjetovanja s Europskim parlamentom sukladno članku 39. stavak 1. Ugovora o Europskoj uniji.

Načelo obostrane kažnjivosti jedna je od temeljnih pretpostavki tradicionalnog prava izručenja, tako i prema Europskoj konvenciji o izručenju. Pitanje obostrane kažnjivosti rješava se u trenutku odlučivanja o zamolbi strane države za pravnom pomoći te se "činjenični supstrat" hipotetički promatra "kao da se dogodio u zamoljenoj državi" te se istražuje njegova protupravnost prema bilo kojoj odredbi domaćeg kaznenog zakonodavstva. U trenutku odlučivanja o postojanju obostrane kažnjivosti iznimku od opisanog pravila predstavlja preuzimanje kaznenog progona kod kojeg obostrana kažnjivost mora postojati tempore criminis obzirom da preuzimanjem kaznenog progona zamoljena država primjenjuje svoje pravo i kažnjava počinitelja primjenom svog prava.

4. NADLEŽNA TIJELA ZA PROVEDBU EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA

Na temelju ovlasti danih Okvirnom odlukom države članice određuju koja je sudska vlast u njoj nadležna sudska vlast, a nadležna sudska vlast je ona koja prema pravu države članice izdavanja naloga ima pravo izdati Europski uhidbeni nalog. Također je i nadležna ona sudska vlast koja prema pravu države članice izvršenja naloga ima dužnost taj nalog izvršiti. Države članice dužne su obavijestiti Glavno tajništvo Vijeća o nadležnim sudskim vlastima prema njihovu pravu. Svaka država članica sama odlučuje koje će tijelo prema njezinu pravu biti nadležno sudsko tijelo, s tim da određena ograničenja nameće i sam postupak izvršenja Europskog uhidbenog naloga.

Primjerice kada je potrebno saslušati osobu koja je uhićena na temelju Europskog uhidbenog naloga od strane nadležnog sudskog tijela, logično je da u tom slučaju jedino tijelo koje može provesti saslušanje može biti samo sud.

Cilj ovih odredaba Okvirne odluke je isključenje središnje vlasti iz postupka izručenja i na taj način stvoriti postupak izručenja koji će se temeljiti i stvarno djelovati na izravnim kontaktima nadležni sudskih vlasti država članica.

Iako je cilj Okvirne odluke da se Europski uhidbeni nalog odvija izravnim putem između nadležnih sudskih tijela država članica, članak 7. Okvirne odluke dopušta mogućnost državama članicama da mogu uključiti središnje vlasti u postupak predaje, s time da se ipak ograničava njihova uloga u postupanju na način da mogu samo pomagati nadležnim sudskim vlastima. Ako se država članica odluči uključiti središnju vlast u postupak predaje dužna je o tome obavijestiti Glavno tajništvo Vijeća.

4.1. Nadležna tijela za provedbu Europskog uhidbenog naloga u Republici Hrvatskoj

Središnje tijelo nadležno za koordiniranje pravosudne suradnje između domaćih nadležnih pravosudnih tijela i nadležnih pravosudnih tijela drugih država članica u Republici Hrvatskoj je Ministarstvo pravosuđa.

Za zaprimanje i prosljeđivanje instrumenata pravosudne suradnje nadležna su četiri županijska suda:

- Županijski sud u Bjelovaru – za područje nadležnosti županijskih sudova u Bjelovaru, Čakovcu, Koprivnici, Varaždinu, Virovitici i Zlataru;
- Županijski sud u Velikoj Gorici – za područje nadležnosti županijskih sudova u Karlovcu, Puli, Rijeci, Sisku, Velikoj Gorici i Zagrebu;
- Županijski sud u Vukovaru – za područje nadležnosti županijskih sudova u Osijeku, Slavonskom Brodu, Požegi i Vukovaru;
- Županijski sud u Zadru – za područje nadležnosti županijskih sudova u Dubrovniku, Gospiću, Splitu, Šibeniku i Zadru.

Ukoliko je poznata točna lokacija tražene osobe pravosudno tijelo koje izdaje Europski uhidbeni nalog može istog poslati izravno pravosudnom tijelu izvršenja, te u svakom slučaju mora izdati upozorenje o traženoj osobi putem SIS-a⁹. Takvo upozorenje dostavlja se u skladu s odredbama članka 92. Konvencije o primjeni Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. Godine o postupnom ukidanju nadzora na zajedničkim granicama te je upozorenje u SIS-u jednako vrijedno kao i Europski uhidbeni nalog.

⁹ SIS je informacijski sustav za unošenje i razmjenu podataka između država članica Schengenskog provedbenog sporazuma (Schengenski informacijski sustav)

5. IZVRŠENJE EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA

Europske uhidbene naloge izvršavaju sudovi koji neposredno zaprimaju instrumente pravosudne suradnje od nadležnih pravosudnih država članica ako im je poznato mjesto gdje se točno nalazi tražena osoba. U Republici Hrvatskoj Europski uhidbeni nalog zaprima nadležno Županijsko državno odvjetništvo prema mjestu gdje je osoba na koju se nalog odnosi, zatečena, odnosno gdje ima prebivalište ili boravište. Ukoliko država izdavanja Europskog uhidbenog naloga ne zna gdje se tražena osoba nalazi, nalog izdaje na svom jeziku i odašilje preko nacionalnog ureda S.I.Re.N.E¹⁰ odnosno šalje upozorenje putem Schengenskog informacijskog sustava.

Pravosudno tijelo koje izdaje Europski uhidbeni nalog bez obzira na to što izdaje nalog može izdati upozorenje o traženoj osobi putem Schengenskog informacijskog sustava, a ako pravosudnom tijelu koje izdaje nalog nije moguće sluzenje Schengenskim informacijskim sustavom, nalog može poslati i putem Interpola¹¹. Država članica koja je zaprimila Europski uhidbeni nalog dužna ga je izvršiti na temelju načela uzajamnog priznavanja¹² koje omogućuje automatsko izvršenje Europskog uhidbenog naloga tražene osobe. Nakon što je nadležno pravosudno tijelo zaprimilo Europski uhidbeni nalog dužno je u skladu s nacionalnim pravom svoje države obavijestiti traženu osobu o zaprimljenom Europskom uhidbenom nalogu, o njegovom sadržaju, te o mogućnosti pristanka na predaju pravosudnom tijelu koje je izdalo Europski uhidbeni nalog. Tražena osoba koja je uhićena u svrhu izvršavanja Europskog uhidbenog naloga ima pravo na pravnog zastupnika i tumača ukoliko ne razumije službeni jezik države u kojoj se nalazi, a sve u skladu s nacionalnim pravom države članice izvršenja.

U slučaju kada tražena osoba pristaje na predaju mora dati izjavu pred pravosudnim tijelima izvršenja da pristaje na predaju i, ako je potrebno, da se odriče od prava na pravilo

¹⁰ S.I.Re.N.E. (engl. Supplementary information request at the national entries) - jedinstvena nacionalna kontakt točka za razmjenu svih dodatnih informacija vezanih uz podatke iz Schengenskog informacijskog sustava.

¹¹ Interpol (engl. The International Criminal Police Organisation) – Međunarodna kriminalističko-policajska organizacija osnovana u svrhu međunarodne kriminalističko-policajske usradnje. Interpol je druga najveća međunarodna organizacija u svijetu nakon Ujedinjenih naroda.

¹² Strukturno načelo ustavnog prava EU a veže se uz područje slobode, sigurnosti i pravde i ulazi u opća pravna načela institucionalnog karaktera. Ističe važnost uzajamnog povjerenja u pravni sustav i sudske institucije druge države članice. (I. TURUDIĆ, T. PAVELIN BORZIĆ, I. BUJAS Odnos načela uzajamnog priznavanja... Zb. Prav. fak. Sveuč. Rij. (1991) v. 36, br. 2, 1075-1098 (2015))

specijalnosti¹³. Tražena osoba u trenutku davanja izjave o pristanku predanja mora biti svjesna posljedica Izjave i Izjava mora biti dobrovoljna. Ukoliko postoji opravdana sumnja koja upućuje na opasnost da će se tražena osoba kriti ili pobjeći, policija može uhititi traženu osobu, a sve u skladu sa svojim ovlastima na temelju zakona kojim se uređuje policijsko postupanje u pravosudnoj suradnji.

Prije održavanja ročišta za ispitivanje tražene osobe sudac istrage će, ukoliko tražena osoba sama nije angažirala branitelja, po službenoj dužnosti dodijeliti branitelja. Na ročištu za ispitivanje tražene osobe sudac istrage će ispitati traženu osobu o osobnim prilikama, državljanstvu i odnosima prema državi izdavanja te da li se i iz kojih razloga protivi predaji, te da li se odriče načela specijalnosti. Sudac istrage donosi rješenje o predaji, s time da je sve do trenutka izvršenja rješenja o predaji dužan primijeniti odgovarajuće mjere radi osiguranja predaje tražene osobe državi izdavanja (npr. određivanje istražnog zatvora radi predaje a koji može trajati do mjesec dana, a najdulje do izvršenja rješenja o predaji tražene osobe ili određivanje nekih od mjera opreza propisanih ZKP-om¹⁴).

Europski uhidbeni nalog se klasificira kao hitni predmet te se rješava po hitnom postupku. Ukoliko tražena osoba pristaje na vlastitu predaju pravomoćna odluka o izvršenju Europskog uhidbenog naloga treba biti donesena u roku od 10 dana nakon njezina pristanka, a rješenje kojim se odobrava predaja mora sadržavati sljedeće podatke:

- ime, prezime, datum i mjesto rođenja te državljanstvo tražene osobe;
- državu članicu kojoj se predaje tražena osoba;
- opis djela za koje se izvršava predaja;
- navod da je tražena osoba pristala na predaju;
- navod o tome da li se tražena osoba odrekla ili nije odrekla primjene načela specijalnosti, s time da ukoliko se osoba nije odrekla načela specijalnosti rješenje mora sadržavati navod da se bez dopuštenja Republike Hrvatske, za djela počinjenja prije predaje tražena osoba, ne smije:

¹³ Pravilo specijalnosti-država izvršenja može voditi kazneni postupak ili kazniti predanu osobu samo za ona kaznena djela zbog kojih je izdan Europski uhidbeni nalog.

¹⁴ Zakon o kaznenom postupku

- a) kazneno progoniti niti se protiv nje smije izvršiti kazna zatvora u državi izdavanja;
- b) biti predana drugoj državi članici radi kaznenog progona ili izvršenja kazne zatvora;
- c) izručiti trećoj državi radi kaznenog progona ili izvršenja kazne zatvora.

Nadalje, u slučaju da osoba ne pristaje na predaju ona ima pravo na ispitivanje pred pravosudnim tijelom izvršenja, a u skladu s pravom države članice izvršenja, te će je sud ispitati o razlozima protivljenja. Ispitivanju tražene osobe nadležni državni odvjetnik može, a branitelj mora, uvijek biti prisutan. Sud nadalje može zatražiti dodatne podatke ili dokumentaciju od tijela koje je izdalo nalog i odrediti primjeren rok, ali ne dulji od sedam radnih dana, za njihovu dostavu. Prema potrebi sud provodi dokazne radnje predviđene domaćim kaznenim postupovnim pravom radi utvrđivanja postoje li pretpostavke za predaju. U takvim slučajevima, pravomoćna odluka o izvršenju Europskog uhiđenog naloga treba biti donesena u roku od 60 dana od uhićenja tražene osobe.

Ako iz nekog razloga Europski uhiđbeni nalog ne ože biti izvršen u roku od 60 dana od dana uhićenja tražene osobe, pravosudno tijelo izvršenja o tome odmah obavještava pravosudno tijelo koje je izdalo uhiđbeni nalog, navodeći razloge kašnjenja te se u tom slučaju rok može produžiti za dodatnih 30 dana. Nakon provedenih radnji izvanraspravno vijeće nadležno suda donijeti će rješenje kojim odobrava ili odbija predaju tražene osobe. Rješenje kojim se odobrava predaja mora sadržavati sljedeće podatke:

- ime i prezime, datum i mjesto rođenja te državljanstvo tražene osobe;
- državu članicu kojoj se predaje tražena osoba;
- opis djela za koje se izvršava predaja;
- navod da se bez dopuštanja Republike Hrvatske, za djela počinjena prije predaje, tražena osoba ne smije:
 - a) kazneno progoniti niti se protiv nje smije izvršiti kazna zatvora u državi izdavanja;
 - b) biti predana drugoj državi članici radi kaznenog progona ili izvršenja kazne zatvora;
 - c) izručiti trećoj državi radi kaznenog progona ili izvršenja kazne zatvora.

6. NEIZVRŠAVANJE EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA

Prilikom izvršenja Europskog uhidbenog naloga mogu se pojaviti određene smetnje za izručenje tražene osobe, a koje prema Okvirnoj odluci dijelimo na apsolutne i relativne smetnje. Razlika između ove dvije smetnje je u tome što apsolutne smetnje države članice moraju ugraditi u svoje nacionalno pravo, implementirajući Okvirnu odluku, dok kod relativnih o njima samima ovisi hoće li to učiniti.

6.1. Apsolutna smetnja

Apsolutne smetnje nastupaju u slučajevima:

Ako je predmet amnestije u državi članici izvršenja, a ta je država nadležna za progon kaznenog djela u skladu sa svojim kaznenim pravom (čl. 3. st. 1. toč. 1. Okvirne odluke i čl. 20. st. 1. toč. 1. ZoPSEU).

Ako je pravosudno tijelo izvršenja obaviješteno da je tražena osoba pravomoćno osuđena u nekoj državi članici za ista kaznena djela, pod uvjetom da je, u slučaju izricanja presude, ta kazna izdržana ili se trenutačno izdržava ili presuda više ne može biti prisilno izvršena u skladu s pravom države članice u kojoj je presuda izrečena (čl. 3. st. 1. toč. 2. Okvirne odluke i čl. 20. st. 1. toč. 2. ZoPSEU).

Ako osoba protiv koje je izdan Europski uhidbeni nalog ne može, zbog svoje dobi, kazneno odgovarati za kaznena djela na kojima se temelji uhidbeni nalog, u skladu s pravom države članice izvršenja (čl. 3. st. 1. toč. 3. Okvirne odluke i čl. 20. st. 1. toč. 3. ZoPSEU).

Ako djelo na koje se odnosi Europski uhidbeni nalog ne predstavlja kazneno djelo prema domaćem zakonu.

Ako je domaće pravosudno tijelo odlučilo da neće pokrenuti kazneni postupak za djelo za koje je izdan Europski uhidbeni nalog jer je osumnjičenik ispunio obveze koje su mu naložene kao uvjet za nepokretanje postupka.

Ako je prema domaćem pravu nastupila zastara kaznenog progona ili izvršenja kaznenopravne sankcije.

Ako je sud zaprimio obavijest da je tražena osoba već pravomoćno osuđena u trećoj državi zbog istog djela, a sankcija je izvršena ili se trenutačno izvršava ili se više ne može izvršavati prema pravu države u kojoj je donesena presuda.

6.2. Relativna smetnja

Relativne smetnje nastupaju u slučajevima:

Ako djelo zbog kojega je izdan Europski uhiđbeni nalog ne predstavlja kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja (tražena osoba može biti predana pod uvjetom da djela zbog kojih je izdan Europski uhiđbeni nalog predstavlja kazneno djelo u skladu s pravom države članice izvršenja, bez obzira na elemente ili opis kaznenog djela (čl. 4. st. 1. toč. 1. Okvirne odluke i čl. 21. st. 1. toč. 1. ZoPSEU).

Ako se protiv osobe koja je predmet Europskog uhiđbenog naloga vodi kazneni postupak u državi članici izvršenja zbog istog djela zbog kojeg je izdan Europski uhiđbeni nalog (čl. 4. st. 1. toč. 2. Okvirne odluke i čl. 21. st. 1. toč. 2. ZoPSEU).

Ako su pravosudna tijela države članice izvršenja odustala od kaznenog progona zbog kaznenog djela zbog kojeg je izdan Europski uhiđbeni nalog ili su odlučila obustaviti postupak, ili ako je traženoj osobi u nekoj državi članici zbog istih kaznenih djela izrečena pravomoćna presuda koja sprječava daljnji kazneni postupak (čl. 4. st. 1. toč. 3. Okvirne odluke i čl. 21. st. 1. toč. 3. ZoPSEU).

Ako je nastupila zastara kaznenog progona ili izvršenja kazne tražene osobe, ako je pravosudno tijelo izvršenja obaviješteno da je tražena osoba pravomoćno osuđena u trećoj državi zbog istih kaznenih djela (čl. 4. st. 1. toč. 4. Okvirne odluke i čl. 21. st. 1. toč. 4. ZoPSEU).

Ako je pravosudno tijelo izvršenja obaviješteno da je tražena osoba pravomoćno osuđena u trećoj državi zbog istih kaznenih djela, pod uvjetom da je, u slučaju izricanja presude, kazna izdržana ili je u tijeku izdržavanje kazne, ili ako presuda više ne može biti prisilno izvršena u

skladu s pravom države u kojoj je presuda izrečena (čl. 4. st. 1. toč. 5. Okvirne odluke i čl. 21. st. 1. toč. 5. ZoPSEU).

Ako je Europski uhidbeni nalog izdan u svrhe izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode, a tražena osoba boravi, prebiva u državi članici izvršenja ili je njezin državljanin, a ta država članica obvezuje se izvršiti tu kaznu ili mjeru oduzimanja slobode u skladu s odredbama svojega domaćeg prava (čl. 4. st. 1. toč. 5. Okvirne odluke i čl. 21. st. 1. toč. 5. ZoPSEU).

Ako se Europski uhidbeni nalog odnosi na kaznena djela koja su:

- a) U skladu s pravom države članice izvršenja, u cijelosti ili djelomice opčinjena na području države članice izvršenja ili na mjestu koje se smatra takvim;
- b) Počinjenja izvan područja države članice izdateljice uhidbenog naloga, a pravo države članice izvršenja ne omogućuje progon zbog istih kaznenih djela ako su počinjena izvan njezina područja (čl. 4. st. 1. toč. 7. Okvirne odluke i čl. 21. st. 1. toč. 7. ZoPSEU).

Pored svih navedenih razloga postoji još jedan razlog naveden u članku 21 stavku 1. Točki 4. ZoPSEU-a koji glasi: ako je domaće pravosudno tijelo odlučilo da neće pokrenuti kazneni postupak za djelo za koje je izdan Europski uhidbeni nalog jer je osumnjičenik ispunio obveze koje su mu naložene kao uvjet za nepokretanje.

7. POZITIVNA I NEGATIVNA STRANA EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA

Pozitivna strana Europskog uhidbenog naloga je u ubrzanom postupku izručenja i dobroj sudskoj suradnji. Naime, od velike važnosti su brzina i djelotvornost naloga kojim se jamči strogo pridržavanje rokova za postupak izvršenja naloga koji su izuzetno kratki, a pogotovo u slučajevima kada osoba pristaje na predaju. S obzirom da se u većini slučajeva tražena osoba nalazi u istražnom zatvoru do trenutka predaje, zaista je bitno da od trenutka uhićenja do trenutka predaje prođe zaista što manje dana.

U praksi je vidljivo da su države članice pozitivno prihvatile mjeru Europskog uhidbenog naloga, a što se može vidjeti iz brojnosti izdanih i izvršenih naloga. Djelotvornost Europskog uhidbenog naloga potvrđuje i izvješće komisije o implementaciji Okvirne odluke od strane država članica u kojima se ističe uspjeh naloga. Pa tako usporedbe radi postupak predaje s postupkom izručenja traje u prosjeku oko godinu dana, dok postupak predaje tražene osobe po izdanom nalogu traje u prosjeku 15 do 50 dana što je više nego zadovoljavajuće.

Negativna strana Europskog uhidbenog naloga je u izdavanju naloga za bagatelna djela, nedovoljna definiranost djela s Popisa, različitost u implementaciji Okvirne odluke odnosno različita tumačenja Okvirne odluke od strane država članica, pravne praznine u samoj Okvirnoj odluci, loši zatvorski uvjeti u državama članicama i mnogi drugi problemi na čijem rješavanju Europska unija predano radi.

Statistički podaci o upotrebi europskog uhidbenog naloga

U 2017. tražene osobe u prosjeku se predane:

- uz suglasnost – u roku od **15 dana**
- bez suglasnosti – u roku od **40 dana**.

Slika 1. Statistički podaci za 2017. godinu

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Izdano:	6 894	6 889	10 883	14 910	15 827	13 891	9 784	10 665	13 142	14 948	16 144	16 636	17 491
Izvršeni europski uhidbeni nalozi	836	1 223	2 221	3 078	4 431	4 293	3 153	3 652	3 467	5 535	5 304	5 812	6 317

Slika 2. Statistički podaci od 2005. do 2017. godine

8. SADRŽAJ I OBLIK EUROPSKOG UHIDBENOG NALOGA

Informacije sadržane u Europskom uhidbenom nalogu moraju biti dostatne da nadležnim sudskim vlastima države izvršenja omoguće donošenje odluke o izvršenju naloga odnosno predaji tražene osobe bez traženja dodatne dokumentacije od sudske vlasti izdavanja naloga. Stoga Europski uhidbeni nalog mora sadržavati sljedeće podatke:

- identitet i državljanstvo tražene osobe;
- ime, adresa, telefonski i telefaks broj, email adresa sudske vlasti izdavanja naloga;
- dokazi o izvršenoj presudi, nalogu za uhićenje ili bilo kojoj drugoj izvršnoj sudskoj odluci koja ima jednak učinak, a koja ulazi u područje primjene članka 1. i 2. Okvirne odluke;
- priroda i pravna kvalifikacija kaznenog djela, osobito u odnosu na članak 2. Okvirne odluke;
- opis okolnosti u kojima je kazneno djelo počinjeno, uključujući vrijeme, mjesto i stupanj sudjelovanja tražene osobe u počinjenju kaznenog djela;
- izrečena kazna, ako postoji pravomoćna presuda, ili zapriječena kazna prema pravu države izdavanja naloga;
- ako je moguće, ostale posljedice kaznenog djela.

Europski uhidbeni nalog mora biti preveden na službeni jezik ili jedan od službenik jezika države izvršenja naloga. Svaka država članica može, u trenutku prihvaćanja Okvirne odluke ili kasnije izjaviti u deklaraciji koja će se pohraniti u Glavnom tajništvu Vijeća da će prihvatiti prijevod na jedan ili više službenih jezika institucija Europskih zajednica.

Obrazac Europskog uhidbenog naloga dostupan je na svim službenim jezicima Unije i samo se taj obrazac može upotrebljavati te se ne smije mijenjati. Obrazac se lako ispunjava te je lako prepoznatljiv pravosudnim tijelima izvršenja. Upotrebom obrasca izbjegavaju se dugački i skupi prijevodi te se olakšava dostupnost informacija. Obrazac se može ispuniti ili izravno na internetu upotrebom e-alata Zbirka EJNI¹⁵ ili kao obrazac u formatu Word koji se može preuzeti u odjeljku Pravosudna knjižnica na internetskoj stranici EJNI-a.

¹⁵ EJNI – Zbirka Europske pravosudne mreže

Korištenje e-alatom je jednostavno te nudi nekoliko modernih i korisnih značajki prilagođenih korisnicima, kao što su:

- mogućnost izravnog unošenja nadležnog pravosudnog tijela izvršenja iz alata Pravosudni atlas EJNI-a;
- pronalazak obrasca na jeziku ili jezicima koje prihvaća država članica izvršenja;
- spremanje obrasca te njegovo slanje elektroničkom poštom.

Vrsta kaznenog djela (kaznenih djela)	
A — Primjena članka 4, stavka 1. ili članka 4, stavka 3. Okvirne odluke 2006/960/PUP	
☐ A.1. Za kazneno djelo predviđena je maksimalna kazna zatvora od najmanje tri godine u državi moštjelci	
i	
A.2. Kazneno djelo obuhvaća jednu (ili više) sljedećih radnji:	
☐ sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji,	☐ nedopuštena trgovina hormonskim tvarima i ostalim stimulansima rasta
☐ terorizam	☐ pranje prihoda stečenog kaznenim djelom
☐ trgovanje ljudima,	☐ krivotvorenje novca, uključujući euro
☐ spolno iskorištavanje djece i dječja pornografija,	☐ računalni kriminalitet
☐ nezakonita trgovina opojnim drogama i psihotropnim tvarima,	☐ kaznena djela protiv okoliša, uključujući ilegalnu trgovinu ugroženim životinjskim i biljnim vrstama olakšavanje neovlaštenog prelaska državne granice i boravka,
☐ nezakonita trgovina oružjem, streljivom i eksplozivnim tvarima,	☐ ubojstvo, teška tjelesna ozljeda
☐ korupcija,	☐ nezakonita trgovina ljudskim organima i tkivom
☐ prijevare, uključujući i prijevare koje ugrožavaju financijske interese Europskih zajednica u smislu Konvencije od 26. srpnja 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica,	☐ otmica, protupravno oduzimanje slobode i uzimanje talaca
☐ organizirana ili oružana pljačka nezakonita trgovina kulturnim dobrima, uključujući antikviteta i umjetničkim djelima,	☐ rasizam i ksenofobija
☐ stjecanje novca ili imovine prijevaram ili obmanom	☐ nezakonita trgovina nuklearnim i radioaktivnim tvarima
☐ reketarenje i iznuda	☐ trgovina ukradenim vozilima
☐ krivotvorenje i piratstvo proizvoda,	☐ silovanje
☐ krivotvorenje i trgovina administrativnim ispravama,	☐ podmetanje požara
☐ krivotvorenje različitih oblika sredstava plaćanja	☐ kaznena djela u nadležnosti Međunarodnog kaznenog suda
	☐ protupravno oduzimanje zrakoplova ili plovila
	☐ sabotaza
→ Kazneno djelo stoga je obuhvaćeno člankom 2. stavkom 2. Okvirne odluke 2002/584/PUP → članak 4. stavak 1. (hitni predmeti) i članak 4. stavak 3. (predmeti koji nisu hitni) Okvirne odluke 2006/960/PUP stoga se primjenjuju s obzirom na vremenske rokove za odgovor na ovu molbu	
iii	
☐ B — Kazneno djelo nije obuhvaćeno (kaznena djela nisu obuhvaćena) točkom A. U tom slučaju, opis kaznenog djela (kaznenih djela):	
Svrha zbog koje se informacije ili obavještajni podaci traže	
Veza između svrhe zbog koje se informacije ili obavještajni podaci traže i osobe na koju se informacija ili obavještajni podaci odnose	
Identitet (ako je poznat) osobe ili osoba koje su glavni predmet istrage o kaznenom djelu ili operacije prikupljanja obavještajnih podataka o kaznenom djelu na kojoj se temelji molba za dostavljanje informacija ili obavještajnih podataka	
Razlog zbog kojeg se vjeruje da informacije ili obavještajni podaci postoje u zamoljenoj državi	
Ograničenja u pogledu korištenja informacija sadržanih u ovoj molbi za druge svrhe osim onih za koje su informacije dostavljene ili za sprečavanje neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti	
☐ korištenje dopušteno ☐ korištenje dopušteno, ali ne spominjati tko je dostavio informacije ☐ ne koristiti bez odobrenja onoga tko je dostavio informacije ☐ ne koristiti	

Slika 3. Primjerak obrasca Europskog uhiđenog naloga

Njegov položaj (naziv/razina):

.....

Uredžbeni broj:

Adresa:

.....

Tel.: (pozivni broj države) (pozivni broj područja/grada) [...]

Telefaks: (pozivni broj države) (pozivni broj područja/grada) [...]

Elektronička pošta:

Osoba za kontakt s kojom se obavljaju potrebni praktični dogovori o predaji:

Ako je za slanje i administrativni prijem europskog uhidbenog naloga nadležno središnje tijelo:

Naziv središnjega tijela:

.....

Osoba za kontakt, ako je potrebno (naziv, dužnost i ime):

.....

Adresa:

.....

Tel.: (pozivni broj države) (pozivni broj područja/grada) [...]

Telefaks: (pozivni broj države) (pozivni broj područja/grada) [...]

Elektronička pošta:

Potpis pravosudnog tijela koje izdaje nalog i/ili njegove ovlaštene osobe:

.....

Ime i prezime:

Položaj (naziv/dužnost):

Datum:

.....

Službeni žig (ako postoji)

Slika 4. Primjerak obrasca Europskog uhidbenog naloga

9. EUROPSKI UHIDBENI NALOG U REPUBLICI HRVATSKOJ

Hrvatska je ulaskom u Europsku uniju i implementacijom Okvirne odluke postala dio prostora slobode, sigurnosti i pravde, sudionikom nadnacionalnog sustava vrijednosti zaštite temeljnih ljudskih prava i suzbijanja i sprječavanja kriminaliteta, a time i aktivni član u izdavanju i izvršenju Europskih uhidbenih naloga. Europski uhidbeni nalog kao institut međunarodne kaznenopravne pomoći koji je zamijenio izručenje unutar Europske unije već se 7 godina primjenjuje i u Republici Hrvatskoj.

Republika Hrvatska je morala izmijeniti Ustav Republike Hrvatske kako bi se mogla osnovati ustanova za donošenje Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije kojim je u hrvatsko zakonodavstvo implementirana Okvirna odluka. Stupanjem na snagu tog Zakona domaća pravosudna tijela, a posebno državno odvjetništvo koje je preuzelo aktivnu ulogu u predmetima pravosudne suradnje, suočila su se s novim oblicima pravosudne suradnje zasnovanim na načelu uzajamnog priznanja, načelu učinkovitosti i načelu uzajamnog povjerenja.

Postupak predaje u Republici Hrvatskoj na temelju Europskog uhidbenog naloga kako je već rečeno provodi se na temelju Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, dok se supsidijarno primjenjuje Zakon o kaznenom postupku.

9.1. Postupak pred državnim odvjetnikom

U Republici Hrvatskoj za zaprimanje Europskih uhidbenih naloga nadležna su županijska državna odvjetništva prema mjestu gdje je osoba na koju se nalog odnos zatečena, odnosno gdje ima prebivalište ili boravište. Ukoliko država izdavanja naloga ne zna gdje se tražena osoba nalazi, nalog će izdati na svom jeziku i poslati preko nacionalnog ureda S.I.Re.N.E. odnosno poslati će upozorenje putem SIS-a, a može se poslati i putem INTERPOL-a.

Nacionalni ured S.I.Re.N.E. prvi zaprima izdani Europski uhidbeni nalog za tražene osobe koje se nalaze u Republici Hrvatskoj te nakon policijske obrade i potrage, te lociranja osobe, obavještavaju nadležnu policijsku postaju koja obavlja uhićenje tražene osobe, a sve po

prethodnom dogovoru s nadležnim državnim odvjetnikom. Nakon uhićenja tražene osobe nalog se prevodi na hrvatski jezik te se prosljeđuje nadležnom državnom odvjetništvu na postupanje. Zamjenik županijskog državnog odvjetništva ispitati će uhićenika, uručiti mu pisanu pouku o pravima, ako tražena osoba nema vlastitog branitelja zatražiti će se od suca istrage da mu se postavi po službenoj dužnosti, te će ako mu ne odredi mjere opreza, naložiti policiji da ga u roku od 48 sati od trenutka uhićenja dovede nadležnom sucu istrage radi odluke o istražnom zatvoru i pokretanja postupka predaje.

9.2. Postupak pred sucem istrage

U postupku pred sucem istrage na prijedlog državnog odvjetništva, zakazuje se ročište za ispitivanje tražene osobi i odlučivanje o istražnom zatvoru ili drugim mjerama, a sve u skladu s domaćim pravom. Na ročištu za odluku o istražnom zatvoru, sudac istrage će utvrditi osobne podatke tražene osobe, kao i podatak da li je traženoj osobi uručena pisana pouka o pravima i to:

- da njezinom ispitivanju može biti nazočan branitelj;
- o pravu na sudskog tumača;
- O pravu traženja postavljanja branitelja u skladu s odredbama domaćeg kaznenog postupovnog prava;
- da u postupku koji se vodi u povodu naloga, nije dužan iskazivati.

Nakon održanog ročišta sudac istrage donijeti će najkasnije u roku od 3 dana od dana pristanka rješenje o predaji s pristankom, ako je tražena osoba sucu istrage dala pristanak na predaju te će tražena osoba biti pozvana očitovati se o odricanju od primjene načela specijalnosti.

Ukoliko je tražena osoba državljanin Republike Hrvatske koji ima prebivalište na području Republike Hrvatske, istražni sudac će pitati traženu osobu pristaje li izdržavati izrečenu sankciju u Republici Hrvatskoj. Ako tražena osoba dade pristanak, istražni sudac će izvršenje naloga uvjetovati vraćanjem tražene osobe u Republiku Hrvatsku radi izdržavanja sankcije.

Ako je predmet Europskog uhiđenog naloga djelo za koje se može izreći kazna zatvora doživotnog zatvora ili mjera doživotnog oduzimanja slobode, sud može njegovo izvršenje uvjetovati:

- 1) Postojanjem zakonom propisane mogućnosti preispitivanja izrečene kazne ili mjere na zahtjev osuđenika ili po službenoj dužnosti najkasnije 20 godina od izricanja sankcije, u državi izdavanja;
- 2) Pravom osuđenika da traži pomilovanje od daljnjeg izvršavanja kazne ili mjere na temelju prava ili sudske prakse u državi izdavanja.

Rješenje o predaji dostavlja se traženoj osobi, branitelju i državnom odvjetniku. Stranke imaju upravo uložiti žalbu u roku od 3 dana od dana primitka otpravka rješenja, a o žalbi odlučuje izvanraspravno vijeće istog suda u roku od 3 dana.

Nakon okončanja postupka, odnosno nakon pravomoćnosti rješenja kojom je odobrena predaja tražene osobe, sudac istrage dužan je bez odgode o tome izvijestiti tijelo koje je izdalo nalog i naložiti predaju tražene osobe, a koju predaju izvršava nacionalni ured S.I.Re.N.E. Ukoliko je traženoj osobi bio određen istražni zatvor ili mjere opreza o tome će se također izvijestiti tijelo koje je izdalo nalog.

U slučaju da ročište pred sucem istrage nije održano, odnosno ako je ročište održano ali tražena osoba nije pristala na predaju, slijedi postupak pred izvanraspravnim vijećem Županijskog suda uređen člankom 24.b ZoPSEU.

9.3. Postupak pred izvanraspravnim vijećem

Nakon što je sudac istrage donio odluku o istražnom zatvoru dostavlja spis izvanraspravnom vijeću na odlučivanje o predaji tražene osobe, obzirom da tražena osoba nije pristala na predaju. Ako se tražena osoba nalazi u istražnom zatvoru sjednica izvanraspravnog vijeća mora se održati u roku od 8 dana, s time da u bilo kojem trenutku tražena osoba može predat izjavu da pristaje na predaju.

Na sjednici izvanraspravnog vijeća tražena osoba još uvijek može dati svoj pristanak na predaju te u tom slučaju izvanraspravno vijeće dužno je donijeti rješenje o predaji s pristankom. No međutim, ako tražena osoba i dalje ne pristaje na predaju, predsjednik izvanraspravnog vijeća pozvati će traženu osobu i njegovog branitelja da se očituju i obrazlože razloge za odbijanje predaje, te da navedu dokaze kojima potkrjepljuju svoje navode.

Također ako je potrebno pribaviti dodatnu dokumentaciju ili dostaviti dokaze na koje su stranke ukazale predsjednik vijeća će odgoditi sjednicu te odmah zakazati novu koja mora biti zakazana u narednih 10 dana.

Izvanraspravno vijeće može donijeti više vrsta odluka i to:

- 1) rješenje kojim odobrava predaju tražene osobe;
- 2) rješenje kojim odbija predaju tražene osobe, s time da to rješenje mora sadržavati obrazloženje, a u kojem će se obrazloženju detaljno iznijeti razlozi odbijanja predaje;
- 3) rješenje kojim odobrava predaju tražene osobe i odgađa je dok se protiv tražene osobe u Republici Hrvatskoj ne dovrši kazneni postupak koji se vodi zbog drugog kaznenog djela ili dok tražena osoba u Republici Hrvatskoj ne izdrži kaznu zatvora na koju je osuđena zbog drugog kaznenog djela.

Rješenje izvanraspravnog vijeća dostavlja se traženoj osobi, branitelju i državnom odvjetniku. Stranke imaju upravo uložiti žalbu u roku od 3 dana od dana primitka otpravka rješenja, a o žalbi odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u roku od 3 dana.

10. ZAKLJUČAK

Iz svega gore navedenog, te iz osobnog iskustva mogu zaključiti da se u Republici Hrvatskoj postupci koji se odnose na Europske uhidbene naloge vode brzo i efikasno. Naime, radila sam na Županijskom sudu u Zadru, paralelno na kaznenom i istražnom odjelu punih 6 godina, te sam izravno kao sudski zapisničar sudjelovala u svim radnjama potrebnima za rješavanje Europskih uhidbenih naloga.

Sve države članice Europske unije prihvatile su Okvirnu odluku koja je zamijenila nekoliko konvencija o izručenju te su s time ubrzale postupke izručenja koji su trajali i do godinu dana. Danas se izručenja po Europskom uhidbenom nalogu rješavaju za 7 do 10 dana što je velika i pozitivna razlika. Obzirom da se radi o osobama koje su lišene slobode, sudac istrage koji je u dežurstvu u roku od 12 sata zakazuje ročište za odlučivanje o istražnom zatvoru, što bi značilo da tražena osoba ne čeka danima u istražnom zatvoru da njegov predmet dođe na red, već se zaista odmah i promptno poduzimaju radnje za rješavanje postupka.

Države članice su uskladile svoja zakonodavstva na nacionalnoj razini te shodno tome provode međusobnu policijsku i pravosudnu suradnju koja je prema statističkim podacima vrlo uspješna, a o čemu svjedoči brojnost izdanih i izvršenih naloga.

Postoje i mnogi nedostaci koji se uočavaju tijekom postupanja, a koji se rješavaju raznim tumačenjima i izmjenom zakona. Neki od nedostataka su izdavanje naloga za bagatelna djela, potreba uvođenja testa razmjernosti, nedovoljna definiranost djela s Popisa, različitosti u implementaciji Okvirne odluke, pravne praznine u samoj Okvirnoj odluci, loši zatvorski uvjeti, široka ovlast dana državnom odvjetniku, zastara kao smetnja za izručenje i dr.

Na koncu, uzevši u obzir sve pozitivne i negativne strane Europskog uhidbenog naloga i dinamiku rješavanja postupaka u postupku predaje za zaključiti je da postupak predaje zahtjeva sveobuhvatno znanje, stalno profesionalno usavršavanje i neposrednu komunikaciju i suradnju s pravosudnim tijelima država članica na temelju međusobnog priznavanja i to sve u svrhu beskompromisnog poštovanja vladavine prava i stvaranja prostora slobode, sigurnosti i pravde.

LITERATURA

1. Burić, Z., "Europski uhidbeni nalog", Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, sv. 14, br. 1, 2007;
2. Đurđević, Z., "Europski sud pravde i legitimitet europskog uhidbenog naloga", Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu, sv. 14, br. 2, 2007;
3. Filipović, H., "Implementacija europskog uhidbenog naloga u pravni poredak RH", Policijska sigurnost, sv. 21, br. 1, 2012;
4. Rakić, M. "Uloga Eurojusta u sustavu pravosudne suradnje u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije", Policijska sigurnost, sv. 21, br. 1., 2012;
5. Rudolf, D., "Lisabonski ugovor Europske unije", Adrias, sv. 16., 2009.;
6. Konsolidirana verzija Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije; Official Journal of the European Union, sv. 53, br. C 83, 2010;
7. Zakon o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine broj 91/10, 31/13, 124/13, 26/15, 102/17, 68/18, 70/19)
8. M. Pajčić: Europski uhidbeni nalog u praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske (Hrvatski ljetopis za kaznene znanosti i praksu, Zagreb, vol. 24, broj 2/2017, str. 553-581)
9. europa.eu;
10. mvep.hr
11. <https://informator.hr/strucni-clanci/europski-uhidbeni-nalog-i-polozaj-zrtve-u-postupku-njegova-izvršenja>)
12. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu>
13. https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/europol_hr
14. <https://policija.gov.hr/o-ravnateljstvu/ustroj/uprava-kriminalisticke-policije/s-i-re-n-e-ured/421>

15. <https://hr.wikipedia.org/wiki/Interpol>

16. <https://en.wikipedia.org/wiki/Interpol>

17. https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-hr.do